

**ПП «ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ТРЕНАЖЕРНИЙ ЦЕНТР
«МАРІН ПРО СЕРВІС»»**

ПОГОДЖЕНО

Голова Державної служби морського і
внутрішнього водного транспорту та
судноплавства України

«08» 05 **Є.О. Ігнатенко**
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ПП «Ізмаїльський морський
тренажерний центр «Марін Про Сервіс»

«04» 04 **О.О. Паюк**
2023 р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА

з курсу підготовки за напрямом

«Надання першої медичної допомоги»

“Medical First Aid on Board Ship”

відповідно до вимог Правила VI/4 (пункт 1) Конвенції ПДНВ,
розділу A-VI/4 (пункти 1-3) Кодексу ПДНВ,
(з урахуванням Манільських поправок)

Модельного курсу IMO 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями
(MedicalFirstAidplusCompendium)

Обсяг навчального часу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Усього
Теоретична	Практична		
19,0	11,0	1,0	31,0

Ізмаїл 2023 р.

Навчальний план и програму розроблено:

1. Національних вимог.
2. Міжнародної конвенції з підготовки, дипломуванню моряків і несення ваhti 1978 року, з поправками (ПДНВ, з Манільськими поправками 2010 року).
3. Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS-74) з поправками.
4. Міжнародної конвенції з запобігання забрудненню з суден 1973 р. зміненої Протоколом 1978 р. до неї (MARPOL-73/78).
5. IMO Model Course 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями (MedicalFirstAidplusCompendium)
6. Міжнародного керівництва по судновій медицині, розробленого ВООЗ, 1992 р.,
7. Міжнародних санітарних правил, розроблених ВООЗ.

Робочий навчальний план і програма розроблені викладачами ПП «Ізмаїльський морський тренажерний центр «Марін Про Сервіс».

1. МЕТА І ЗАДАЧІ КУРСУ.

«Підготовка з першої медичної допомоги на судні»

1.1. Метою курсу «Підготовка з першої медичної допомоги на судні» є навчити командний плавсклад суден без медичного персоналу навичкам надання невідкладної медичної допомоги при нещасному випадку або раптовій хворобі на борту судна відповідно до вимог правила VI/4 п.1 Конвенції ПДНВ – 78 з поправками; розділу А- VI/4 п.п.1-3, табл. А- VI/4-1 Кодексу ПДНВ з поправками; типового курсу ІМО 1.14. Передбачається форма теоретичної та практичної підготовки. Навчання повинно проводитися в спеціально обладнаній аудиторії з використанням методичних відео- та наочних посібників, медичної літератури, а також манекенів, фантомів, муляжів, імітаторів ран для відпрацювання практичних навичок. Успішне завершення курсу надає можливість кожному офіцеру надати невідкладну медичну допомогу.

Оцінка компетентності слухачів після закінчення курсів виконується в усній, письмовій формі або тестування і у вигляді демонстрації практичних навичок та вмінь.

Повний курс розрахований на 24 години.

Після закінчення курсу видається свідоцтво встановленого зразку.

1.2. Задачі курсу.

- навчити слухачів використовувати довідник «Міжнародне керівництво по судновій медицині», ВООЗ, для своєчасного вибору найкращого засобу надання першої медичної допомоги на борту судна;
- навчити слухачів курсу швидким та послідовним діям по наданню першої медичної допомоги на борту судна для рятування життя та підтримки життєво важливих функцій людини до отримання більш кваліфікованої допомоги, а також виховати у слухачів впевненість та готовність діяти в екстремальних умовах, пов'язаних з загрозою для життя;
- навчити слухачів визначити необхідність та значимість медичної радіо консультації, яка є невід'ємною частиною заходів по наданню першої медичної допомоги хворому або потерпілому.

1.3. Слухачі повинні вміти:

- збирати інформацію про травми та захворювання від потерпілого чи хворого та його оточення;
- застосувати методи огляду для виявлення ознак травми чи захворювання;
- надати першу медичну допомогу при травмі чи захворюванні;
- застосовувати найпростіші методи зупинення зовнішньої кровотечі (пальцевим притисканням, накладенням джгута, тугої пов'язки і т.д.);
- обробляти рани;
- накладати антисептичну пов'язку;
- накладати найпростіші та мобілізуючі пов'язки (драбинні шини, косиночної пов'язки, підручні засоби);
- особливості внутрішньо суднового перевезення потерпілих;
- виконувати підшкірні та внутрішньо-м'язові ін'єкції лікарських засобів;
- накладати пов'язки при опіках та відмороженнях;
- застосовувати найпростіші методи швидкої детоксикації при гострих отруєннях;
- визначити свідомість, частоту пульсу та дихання;
- вимірювати артеріальний тиск;
- проводити швидко вентиляцію легенів та зовнішній масаж серця;
- укладати потерпілого в залежності від стану та характеру поранень;

- застосувати найпростіші засоби транспортування потерпілих.

1.4. Слухачі повинні знати:

- засоби евакуації потерпілих із небезпечної зони;
- розпізнавання та перша медична допомога при травматичному та опіковому шоках;
- застосування найпростішої серцеве - легеневої реанімації;
- першу допомогу хворому, що перебуває в непритомному стані;
- першу допомогу при пораненнях та травмах;
- невідкладну допомогу при гострих захворюваннях внутрішніх органів;
- медичне забезпечення під час перевезення небезпечних вантажів (принципи діагностики ушкодження небезпечними вантажами, методи першої медичної допомоги);
- організація та надання першої допомоги у разі корабельної аварії;
- медичні радіо консультації.

2. ОСВІТНЬО - КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ ТА РІВНЯ ЇХ ПІДГОТОВКИ

Слухач повинен:

- бути не молодше 18 років;
- мати належний стан здоров'я для роботи на суднах;
- мати учбовий або робочий диплом по морській спеціальності;

Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Надання невідкладної медичної допомоги у разі нещасного випадку або захворювання на судні	Аптечка першої допомоги. Анатомія людини та функції організму. Токсичні небезпеки на суднах, використання Керівництва з надання першої медичної допомоги на суднах при нещасних випадках, пов'язаних з небезпечними вантажами або його національного еквіваленту. Огляд потерпілого або пацієнта. Травми хребта. Опіки, обшпарювання й наслідки перегріву та переохолодження. Переломи, вивихи та м'язові травми. Медичний догляд за врятованими людьми. Медичні консультації, що надаються за допомогою радіо. Фармакологія. Стерилізація. Зупинка серця, утоплення та асфіксія.	Оцінка результатів практичного завдання.	Виявлення можливої причини, характеру та ступеню тяжкості травм проводиться швидко, повною мірою та відповідають сучасній практиці надання першої медичної допомоги. Ризик завдання шкоди самому собі та іншим постійно зводиться до мінімуму. Лікування травм та захворювань проводиться задовільно, відповідає визнаній практиці надання першої медичної допомоги та міжнародним керівним документам.

3. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ КУРСУ «ПІДГОТОВКА З ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА СУДНІ»

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.14	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
1. Невідкладні дії	2,0	-	2,0
2. Аптечка першої медичної допомоги	1,5	-	1,5
3. Будова тіла людини та функції організму	1,5	1,0	2,5
4. Токсикологічні небезпеки на борту судна	3,5	-	3,5
5. Обстеження пацієнта	1,0	0,5	1,5
6. Пошкодження хребта	1,5	1,5	3,0
7. Опіки полум'ям та рідинами та ефекти жару й холоду	1,0	2,0	3,0
8. Переломи, вивихи м'язові травми	1,0	2,0	3,0
9. Медична допомога врятованим особам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холодний вплив	0,5	1,5	2,0
10. Медична допомога по радіо	1,0	-	1,0
11. Фармакологія	1,0	1,5	2,5
12. Стерилізація	0,5	-	0,5
13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія	1,0	1,0	2,0
14. Психологічні/психічні проблеми	2,0	-	2,0
Усього за напрямом підготовки	19,0	11,0	30,0
Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0
Усього			31,0

4. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА «ПІДГОТОВКА З ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА СУДНІ»

Назва теми	Час підготовки	Розкриття теми	Медичні посібники, обладнання
1.Невідкладні дії	2,0	Оцінка ситуації, визначення можливих причин, характеристика ступеня пошкоджень-забезпечення власної безпеки-послідовність дій при аварійній ситуації-основні принципи надання першої допомоги. Ознайомлення з медичною термінологією	Міжнародне керівництво по судновій медицині, наочні посібники, кістяк, манекен (фантом), тонометр, термометр.
2.Аптечка першої медичної допомоги	1,5	Вказати місце знаходження аптечки першої допомоги на борту судна та рятувальної шлюпки, описати та перелічити вміст аптечок, продемонструвати застосування у відповідних ситуаціях. Описати основні групи лікарських препаратів, які знаходяться у аптечці, шляхи введення до організму.	Міжнародне керівництво по судновій медицині, медична література, фантом, шприци, аптечка першої допомоги, муляжі для ін'єкцій.
3.Будова тіла людини та функції організму	2,5	Короткі відомості по анатомії та фізіології людини. Використовуючи плакати, фантоми, манекени, планшети, аудіо-відео посібники, описати та пояснити структуру людського тіла та життєво-важливих функцій організму; - по системі кістяка (перелічити головні частини кістяка, описати різні види кісток, пояснити їх роботу та функції). - по системі м'язів (перелічити основні групи м'язів, пояснити їх роботу та функції). - по серцеве - судинній системі (встановити місце знаходження серця, описати поширення вен та артерій, описати фізіологічну функцію крові, систему циркуляції крові, встановити місце знаходження точок артеріального тиску та пояснити, яким чином вони можуть ефективно застосовуватись в аварійній ситуації при кровотечах). - по системі дихання (встановити розташування органів дихання, пояснити функцію, значення системи дихання). - по системі травлення (перелічити органи системи травлення та черевної порожнини, описати їх функції). - по системі сече виведення (перелічити	Міжнародне керівництво по судновій медицині, наочні посібники, кістяк, манекен (фантом), тонометр, термометр.

органи, які відносяться до даної системи, описати їх функцію).

- по нервовій системі (описати основні функції).

Оцінка основних фізіологічних параметрів тіла людини.

- визначення свідомості;
- температури тіла;
- кольори та стан шкіри;
- частота та ритм дихання;
- визначення роботи серця, частоти пульсу;
- поняття про реакції зіниць;
- вимірювання

4.Токсикологічні небезпеки на борту судна	3,5	Поняття про небезпечні токсичні речовини. Заходи обережності при роботі з ними на борту судна. Симптоми ураження шкіри, очей, органів дихання та травлення. Загальні принципи надання першої медичної допомоги при ураженні окремими токсичними речовинами. Загальні методи дезінтоксикації. Киснева терапія.	Міжнародне керівництво по судновій медицині, медичні посібники, фантом (манекен), кисневий інгалятор, Керівництво по наданню першої медичної допомоги МКМПОГ
5.Обстеження пацієнта	1,5	Безсвідомий стан. Причини втрати свідомості. Засоби приведення людини до свідомості. Поняття про шокową реакцію. Діагностика шоку. Застосування необхідних заходів для попередження розвитку шоку та виведення із шокowego стану.	Міжнародне керівництво по судновій медицині, наочні посібники, кістяк, манекен (фантом), тонометр, термометр.
6.Пошкодження хребта	3,0	Причини ушкодження хребта, симптоматика та діагностика Знеболення Імобілізація медичним комірцем переломів шийного відділу хребта, підняття з палуби, переміщення на носі, фіксація на ношах. Транспортування з судна до лікарні. Ускладнення при переломах хребта внаслідок транспортування та в віддалений час	Міжнародне керівництво по судновій медицині, медичні посібники, фантом (манекен), планшети, плакати, повітровід.
7.Опіки полум'ям та рідинами та ефекти жару й холоду	3,0	Опіки. Види опіків (термічні, хімічні, радіаційні, ураження струмом): поняття про опіки, класифікація; оцінка стану потерпілого; оцінка ступеня та площі опіка, загроза для життя. Перша допомога при опіках, включаючи боротьбу з шоком, інфекцією та обезводненням.	Міжнародне керівництво по судновій медицині, медичні посібники, фантом (манекен), кисневий інгалятор, Керівництво по наданню першої медичної допомоги МКМПОГ
8.Переломи, вивихи і	3,0	Переломи, вивих, забиття, рос тяжіння та розрив зв'язок. Симптоми пошкодження,	Міжнародне керівництво по

м'язові травми		ускладнення, загроза життя потерпілого. Основні принципи першої медичної допомоги, включаючи знеболення, боротьбу з шоком та крововтратою. Імобілізація пошкодженої частини тіла, значення.	судновій медицині, наочні посібники, кістяк, манекен (фантом)
9. Медична допомога врятованим особам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холодний вплив	2,0	Поняття про морську хворобу, гіпотермію, обмороження, тепловий та сонячний удар. Перша допомога при цих станах. Заходи застереження та боротьби з втратою тепла організмом (враховуючи дію вітру та вологості), з високою температурою тіла, з обезводненням та виснаженням. Застосування аптечки першої допомоги, яка знаходиться на борту аварійного плавзасобу. Загальні принципи догляду за потерпілими на борту судна.	Міжнародне керівництво по судновій медицині, наочні посібники, кістяк, манекен (фантом), тонометр, термометр.
10. Медична допомога по радіо	1,0	Загальна інформація, засоби повідомлення. Підготовка матеріалу для отримання консультації з зовнішніх джерел.	Міжнародне керівництво по судновій медицині, Посібник «Медичні консультації по радіо»
11. Фармакологія	2,5	Групи медикаментів. Окремі ліки, необхідні для хворого. Перелік препаратів суднової аптечки та їх дія. Ускладнення при прийомі ліків. Допомога при алергічному шоці. Ін'єкції підшкірні, внутрішньовенні, внутрішньом'язові. Терміни дії ліків на людину. Знеболювальні та седативні медикаменти. Наркотичні засоби на судні, їх зберігання та цілі введення.	Міжнародне керівництво по судновій медицині, відео посібники, планшети, плакати, методичні посібники, перелік вмісту суднової аптечки.
12. Стерилізація	0,5	Поняття про асептику та антисептику. Основні засоби стерилізації, терміни, тести стерилізації.	Методичні посібники, хірургічні інструменти
13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія	2,0	Причини зупинки серця. Симптоми клінічної та біологічної смерті. Значення швидких дій, положення тіла людини, послідовність проведення реанімаційних заходів, техніка, оцінка ефективності, ускладнення. Невідкладні дії при порушенні дихання: причини порушення дихання (асфіксія, утоплення, ураження струмом, дія хімічних речовин та інше). Відновлення проходження повітря в шляхи дихання, засоби видалення чужорідних тіл, введення повітроводу; Засоби проведення штучної вентиляції легенів, значення, ознаки ефективності та можливість розвитку ускладнень	Міжнародне керівництво по судновій медицині, наочні посібники, кістяк, манекен (фантом), тонометр, термометр.
14. Психологічні/психічні проблеми	2,0	Роль людського фактору в аваріях на морі. Вплив аварійної ситуації на психіку людини, психологічні розлади. Заходи профілактики та боротьби з ними.	Міжнародне керівництво по судновій медицині, Посібник «Медичні

		Промислова санітарія, гігієна праці, особиста гігієна та гігієна на судні.	консультації по радіо»
		<i>Усього за напрямом підготовки</i>	<i>29,0</i>
		Іспити	1,0
Усього	31,0		

5. КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА.

5.1. Види контролю (поточний, рубіжний, підсумковий):

- поточний контроль, проводиться в процесі занять шляхом постановки проблемних запитань;
- рубіжний контроль проводиться по кожній темі курсу шляхом співбесіди та демонстрації практичних навичок;
- підсумковий контроль проводиться по закінченню навчання в усній формі (індивідуальна співбесіда) та у формі тестування.

Практичні навички перевіряються в усній формі у вигляді демонстрації на фантомах, кістяку, муляжах. При оцінюванні компетентності знань та вмінь під час підсумкового тестування слухач повинен дати не менш як 65% правильних відповідей на запитання тесту.

Слухачам, які успішно пройшли підсумковий контроль, видається документальний доказ підготовки (свідоцтво).

5.2. Перелік основних питань підсумкового контролю.

5.2.1 Організація медичної допомоги на судах:

- мета і задачі першої медичної допомоги;

Загальні принципи надання першої медичної допомоги;

5.2.2 Основи анатомії та фізіології:

- назвати основні функції кістяної та м'язової систем;
- які ви знаєте основні функції циркулюючої крові, система циркуляції, розташування вен та артерій;
- як визначити частоту пульсу;
- які основні функції органів дихання;
- назвати засоби визначення дихання у потерпілого;
- який зв'язок системи дихання з серцеве - судинною системою;
- які ви знаєте основні функції системи травлення;
- які ви знаєте функції нервової системи.

5.2.3 Аптечка першої допомоги:

- яке призначення аптечки першої допомоги;
- перелічити вимоги до утримання аптечки першої допомоги (враховуючи аптечку в шлюпці);
- перелічити основні медичні препарати, що знаходяться в аптечці, і з якою метою вони застосовуються;
- назвати основні шляхи введення лікарських препаратів.

5.2.4 Токсична небезпека на судах:

- перелічити основні заходи обережності при роботі з небезпечними вантажами;
- які основні симптоми ураження;
- надання першої медичної допомоги потерпілому при отруєнні газоподібними речовинами;
- надання першої медичної допомоги потерпілому при попаданні хімічних речовин на шкіру;

- надання першої медичної допомоги при попаданні хімічних речовин на шкіру;
- надання першої медичної допомоги потерпілому при попаданні хімічних речовин в очі (враховуючи кислоти та луг);
- надання першої медичної допомоги потерпілому при попаданні хімічних речовин через рот.

5.2.5 Огляд та оцінка стану потерпілого:

- визначення рівня свідомості (методи визначення свідомості);
- які ви знаєте засоби відновлення свідомості у потерпілого;
- яке правильне положення тіла потерпілого, що знаходиться без свідомості;
- в чому полягають загрози для життя людини в період знаходження без свідомості;
- назвати засоби визначення дихання на місці пригод;
- які ви знаєте ознаки клінічної та біологічної смерті;
- яка тривалість клінічної смерті;
- назвати основні задачі реанімаційної допомоги;
- як відновити проникнення повітря в дихальні шляхи;
- якими засобами проводиться штучна вентиляція легенів;
- назвати ознаки ефективності та ускладнення при проведенні штучної вентиляції легенів;
- яка послідовність дій при легенево - серцевій реанімації;
- яке правильне положення тіла людини при реанімації;
- де розташовуються руки реаніматора під час проведення непрямого масажу серця;
- яка частота проведення закритого масажу серця;
- розповісти про методику проведення легенево - серцевої реанімації однією людиною (реаніматором);
- розповісти про методику проведення легенево - серцевої реанімації двома реаніматорами;
- які критерії ефективності реанімації;
- до яких меж проводиться легенево - серцева реанімація;
- які признаки неефективності реанімації.

5.2.6. Травми. Рани. Опіки. Обмороження.

- надання першої допомоги при травмах голови;
- надання першої допомоги при травмах хребта;
- надання першої допомоги при травмах кісток тазу та кінцівок;
- які основні засоби іммобілізації (накладення шин);
- які основні засоби транспортування потерпілих;
- назвати види кровотеч та ознаки зовнішніх кровотеч;
- які симптоми внутрішніх кровотеч;
- назвати прості засоби зупинки зовнішніх кровотеч;
- назвати правила накладання кровоупиняючого джгута;
- як самостійно запобігти сильній артеріальній кровотечі;
- надання першої допомоги при підозрі на внутрішню кровотечу;
- надання першої допомоги при носових кровотечах;
- надання першої допомоги при забиттях, розтягненнях;
- надання першої допомоги при вивихах, переломах;
- що таке шок (поняття про шокową реакцію), симптоми;
- які ви знаєте заходи боротьби з шоком, включаючи медикаментозні;
- назвати основні принципи надання першої допомоги при пораненнях;
- які види ран та поранень ви знаєте;
- які ви знаєте заходи боротьби з інфекцією ран;

- назвати правила накладення пов'язок;
- перелічити загрози для життя людини при проникаючих пораненнях грудної та черевної порожнин;
- назвати принципи надання першої допомоги потерпілим при проникаючих пораненнях;
- надання першої допомоги при термічних опіках;
- як визначити площу опіку та ступінь опіку;
- надання першої допомоги при хімічних опіках шкіри;
- надання першої допомоги при опіках очей (термічних та хімічних) та при попаданні чужорідних предметів;
- надання першої допомоги при опіках стравохід хімічними речовинами (кислоти, луг);
- надання першої допомоги при отруєннях хімічними речовинами;
- надання першої допомоги при ураженнях струмом;
- які ви знаєте засоби стерилізації та дезінфекції.

5.2.7 Медична допомога та догляд за врятованими:

- назвати основні принципи стеження за станом та поведінкою пацієнта;
- перелічити засоби (шляхи) введення лікарських речовин;
- продемонструвати правильність введення лікарських речовин (підшкірно, внутрішньом'язово, внутрішньовенне);
- назвати симптоми морської хвороби, перша допомога при морській хворобі;
- назвати симптоми теплового та сонячного ударів, перша допомога, заходи профілактики;
- перша допомога при гіпотермії;
- надання першої допомоги при відмороженні;
- надання першої допомоги при потопленні;
- надання першої допомоги при ураженнях отруйними мешканцями моря;
- які заходи боротьби з виснаженням та обезводненням в аварійних ситуаціях;
- назвати основні принципи догляду за потерпілим на борту судна або аварійного плавзасобу.

5.2.8 Транспортування потерпілого:

- назвати основні засоби транспортування потерпілих, враховуючи стан потерпілого та характер травм;
- розповісти про підготовку потерпілого до евакуації гелікоптером.\

5.2.9. Медичні консультації по радіо:

- які ви знаєте засоби медичної інформації по радіо;
- назвати мету медичної консультації по радіо;
- розповісти про значення правильного заповнення медичної форми для отримання консультації.

5.2.10. Психологічні аспекти:

- розповісти про роль людського фактору в аваріях на морі;
- назвати правила особистої гігієни, гігієни праці та виробничої санітарії.

6. ТРЕНАЖЕРНА БАЗА

курсу «Підготовка з першої медичної допомоги на судні»

6.1. Обладнання та постачання тренажерного комплексу «Надання першої медичної допомоги»:

Учебний клас повинен бути обладнаний та постачений:

- Учебною дошкою;
- Учебними стендами, планшетами;

- Плакатами та учбово-методичними посібниками, аудіо - та відео - посібниками;
- Манекеном (імітація фігури людини з кінцівками);
- Муляж (фантом) для внутрішньо м'язових ін'єкцій;
- Кістяк;
- Шини (стаціонарні та з підручного матеріалу);
- Перев'язочний матеріал (бинти, пов'язки, перев'язочні пакети і т.д.) в достатній кількості;
- Кровозупиняючі джгути;
- Імітатори ран та травм «Практопласт»;
- Носилки;
- Медична шафа, в якій знаходяться: медичний термометр, фонендоскоп, тонометр, шпатель, шприци, ножиці, зажимкровоупиняючий, стаканчик для прийому ліків, пузир для льоду, грілка, аптечка першої допомоги з необхідним переліком лікарських препаратів.

6.2. Використовуючи вище перелічене обладнання та постачання на тренажері слухачі отримують знання та навички:

- По анатомії та фізіології;
- Відпрацьовуються навички нагальної допомоги (використовується манекен):
 - Огляд потерпілого;
 - Очищення порожнини рота та дихальних шляхів;
 - Запрокидування голови;
 - Проведення штучної вентиляції легенів;
 - Проведення зовнішнього масажу серця;
 - Укладання (розміщення) потерпілого;
 - Транспортування;
 - Накладання пов'язок та шин при травмах;
- Відпрацьовуються навички по введенню лікарських препаратів (використовуючи муляж);
- Імітатор ран «Практопласт» - дає можливість визначити характер ран та травм, ступінь пошкодження м'яких тканин та кісток, вид кровотечі та відпрацювати засоби обробки ран, накладання пов'язок та кровозупиняючих джгутів;
- Відпрацьовуються навички по догляду за потерпілими або хворими:
 - Вимірювання температури тіла, артеріального тиску, огляд та очищення порожнини рота, застосування теплових та охолоджуючих аплікацій, використання основних медикаментів при наданні першої медичної допомоги.

7. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ ТА ЇХ РОБОЧОГО МІСЦЯ

7.1.Вимоги до інструкторсько-викладацького складу.

Інструктори, що здійснюють медичну підготовку моряків, повинні мати:

- диплом про закінчення вищого медичного навчального закладу;
- документально підтверджений досвід роботи лікарем у медичному закладі (лікарні або поліклініці) не менше трьох років;
- наявність свідоцтва про спеціальну підготовку з медичного догляду на суднах відповідно до вимог Правила VI/4 Конвенції ПДНВ, виданого схваленим НТЗ;

- практичний досвід роботи у НТЗ з підготовки з медичного догляду на суднах не менше одного року або проходження стажування в НТЗ (проведення не менше двох повних курсів підготовки з медичного догляду на суднах) та наявність позитивного відгуку керівника НТЗ за результатами стажування;
- документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами розділів А-I/6 та В-I/6 Кодексу ПДНВ.

Штат інструкторів повинен складатися з одного інструктора на групу максимальною чисельністю 25 осіб для теоретичного навчання та одного інструктора на групу не більше ніж 13 осіб для відпрацювання практичних занять за напрямками «Перша медична допомога» та «Медичний догляд на борту судна»

7.2. Вимоги до робочого місця інструктора.

- Під час відпрацьовування практичних завдань з медичної підготовки моряків інструктор повинен мати окреме робоче місце, яке дозволяє використовувати необхідні медичне обладнання та препарати.
- Під час відпрацьовування практичних завдань інструктор повинен мати постійний звуковий контакт зі слухачами і візуальний контроль за їх діями та обставинами в районі відпрацювання завдань.
- Інструктор повинен мати можливість у разі потреби призупинити або припинити практичні заняття.

8. ВИМОГИ ДО РОБОЧОГО МІСЦЯ СЛУХАЧА

- Кожному зі слухачів має бути виділено окреме місце в навчальному класі, яке дозволяє здійснювати роботу з документами та конспектування.
- Робоче місце слухача має дозволяти вільно відпрацьовувати практичні завдання.
- Під час відпрацювання практичних навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки. Персонал НТЗ має вимагати від слухачів виконання правил техніки безпеки

9. ПЕРЕЛІК ПУБЛІКАЦІЙ

№ з/п	Найменування	Кількість
1	Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (включаючи Манільські поправки)	2
2	Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 року, з поправками	2
4	Модельний курс ІМО 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями (Medical First Aid plus Compendium)	2
6	Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers)	2
7	Міжнародне керівництво по судновій медицині, розроблене ВООЗ, 1992 року	Не менше ніж один посібник на двох слухачів
8	Міжнародне керівництво з надання першої медичної допомоги в разі	5

	нещасних випадків, що пов'язані з перевезенням небезпечних вантажів (MFAG)	
9	Міжнародні санітарні правила, розроблені ВООЗ	2
10	Посібник «Медичні консультації по радіо»	2

Додаткова література:

1. Довідник лікаря швидкої та невідкладної допомоги, «Вища школа», Київ Або інша довідкова література
2. Аудіо, відео матеріали по темах.